

โดย สุรัชย์ เกียนขาว
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีหนังสือพิมพ์ต้นสายวัน
วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๑๐๘๓๗

แผนพัฒนาจังหวัดแนวใหม่ จุดเปลี่ยนการบริหารราชการแผ่นดินของไทย*

พ ระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐ ที่ได้
ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่
๕๕ ก เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐ และมีผลบังคับ
ใช้แล้วมีประเด็นที่เป็นจุดเปลี่ยนที่เห็นชัดในด้านการ
วางแผนพัฒนาจังหวัด ในมาตรา ๗ วรรคสอง "เพื่อ
ประโยชน์ในการบริหารแบบบูรณาการในจังหวัด
หรือกลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดยื่นคำขอ
จัดตั้งงบประมาณได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาในกรณี
นี้ให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการ
ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ"

ข้อมูลในบทความ "มิติใหม่ที่ผู้ว่าฯ มีอำนาจ
ตั้งงบประมาณ" โดย เมตต์ เมตต์การุณจิต (มติชนรายวัน
วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ หน้า ๗) ระบุว่า กระทรวง

มหาดไทยกำลังพิจารณาเลือกจังหวัด จำนวน
๔ จังหวัด เพื่อนำร่องระบบการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดแนวใหม่ และจะมีการนำไปใช้ทั่วประเทศ
ในปี ๒๕๕๒ ข้อกำหนดในมาตรา ๗ ดังกล่าว เป็น
การปรับเปลี่ยนบทบาทของจังหวัดในด้านการ
จัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณจังหวัดให้สามารถ
ขอจัดตั้งงบประมาณได้เอง สำหรับจุดเปลี่ยนที่สำคัญ
อีกประการหนึ่งก็คือประเด็นของการจัดทำแผน
พัฒนาจังหวัด ดังนี้

"มาตรา ๕๓/๑ ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมในระดับชาติและความต้องการของ
ประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตาม
วรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุม

*รวบรวมโดย นางสาวจุฬารัตน์ ยะเนนน์ นิตยกร กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย

แผนพัฒนาจังหวัดแนวใหม่ เปลี่ยนการบริหารราชการแผ่นดินของไทย

ปรึกษารัฐธรรมนูญร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ทำการอยู่ในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง และผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง จำนวนและวิธีการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

เมื่อประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการดำเนินกิจการของส่วนราชการ และหน่วยงานอื่นของรัฐทั้งปวงที่กระทำในพื้นที่จังหวัดต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดดังกล่าว"

ข้อความที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๓/๑ ดังที่กล่าวข้างต้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นเจ้าภาพในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยมีทีมงานที่ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการทุกสังกัดที่อยู่ในจังหวัดนั้นๆ ทั้งส่วนภูมิภาค ส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น รวมถึงผู้แทนภาคประชาชนและภาคธุรกิจ

เอกชนเป็นการวางแผนเป็นทีมที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนและเต็มพื้นที่ทั้งจังหวัด เป็นมิติใหม่ของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ค่อนข้างแตกต่างจากเดิมที่เคยปฏิบัติที่ดำเนินการโดยผู้มีอำนาจ (บนลงล่าง) โดยนักการเมืองระดับชาติที่ลงมาจัดสรรงบประมาณลงในเขตพื้นที่ของตน (บางพื้นที่) หรือแต่ละส่วนราชการกำหนดโดยขาดการบูรณาการ แต่รูปแบบใหม่เป็นการกำหนดแผนพัฒนาร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดให้เป็นเนื้อเดียวกัน เป็นการตอบสนองต่อพื้นที่ ในส่วนที่เป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนคงต้องรอดูโครงสร้างจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.) เสนอ นอกจากนี้ แผนพัฒนาจังหวัดแนวใหม่นี้จะเป็นแผนแม่บทให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดนำไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้เกิดเอกภาพในเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติของแต่ละองค์กร ดังนั้นจากนี้เป็นต้นไปแผนพัฒนาจังหวัดจะมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทภายในพื้นที่จังหวัด และรวมถึงส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่จะปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดก็ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนดังกล่าวอีกด้วย

นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินของไทย ส่วนการเตรียมการเพื่อรองรับระบบดังกล่าวเป็นกระบวนการที่ควรเน้นเป็นพิเศษ โดยเฉพาะวัฒนธรรมการทำงานของกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่เคยปฏิบัติติดตัวมาในลักษณะที่ต่างกัน การหลอมรวมให้เป็นหนึ่งเดียวจะต้องใช้เวลาและเทคนิควิธีที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม และความเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Alignment) ของทุกภาคส่วนในจังหวัด

โดยสรุปแล้วแผนพัฒนาจังหวัดแนวใหม่เป็นการได้มาจากการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคธุรกิจเอกชนที่อยู่ในพื้นที่จังหวัด เป็นทิศทางที่กำหนดจากทุกภาคส่วน มิใช่กำหนดโดยเพียงคนกลุ่มเดียว หรือจากบนสู่ล่าง การระดมความคิดเห็นของบุคคลที่เป็นคณะกรรมการแผนพัฒนาและงบประมาณในระดับจังหวัด เพื่อกำหนดแผนพัฒนาจังหวัดเป็นรูปแบบที่เป็นจุดเปลี่ยนในการบริหารราชการแผ่นดินของไทยอีกแบบหนึ่งจุดเปลี่ยนดังกล่าวนี้จะต้องอาศัยศาสตร์ทางด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงมาใช้ในการพัฒนาระบบการวางแผนพัฒนาจังหวัด หวังว่าจังหวัดต่างๆ จะได้เตรียมความพร้อมเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวตั้งแต่บัดนี้ **จ**